2008 жылғы 1 қазандағы сақтандыру рыногының ағымдағы жағдайы

Сақтандыру сыйлықақылары
Страховые премии

Тоғыз айда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарымен тікелей сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемі өткен жылдың осындай кезеңінде жиналған көлемінен 1,5%-ға аз болып, 108,8[1] млн. теңге болды.

Сақтандыру сыйлықақыларының келіп түсуі

млн. теңге

Сақтандыру сыйлықақыларының келіп түсуі	01.10.2007ж.		01.10.2008ж.		1.10.2007ж. салыстырғандағы өзгерістер, %-бен
	Сомасы	үлесі, %-бен	Сомасы	үлесі, %-бен	
Барлығы, оның ішінде мыналар бойынша:	110 462,3	100,0	108 832,7	100,0	-1,5
Міндетті сақтандыру	15 376,8	13,9	23 219,5	21,3	51,0
Ерікті жеке сақтандыру	12 323,2	11,2	14 992,7	13,8	21,7
Ерікті мүліктік сақтандыру	82 762,3	74,9	70 620,5	64,9	-14,7

Міндетті сақтандыру бойынша сақтандыру сыйлықақы көлемі өткен жылдың ұқсас көрсеткіші 51,0%-ға өсті. Ерікті жеке сақтандыру бойынша арту 21,7% құрады, ерікті мүліктік сақтандыру бойынша азаю – 14,7% құрады.

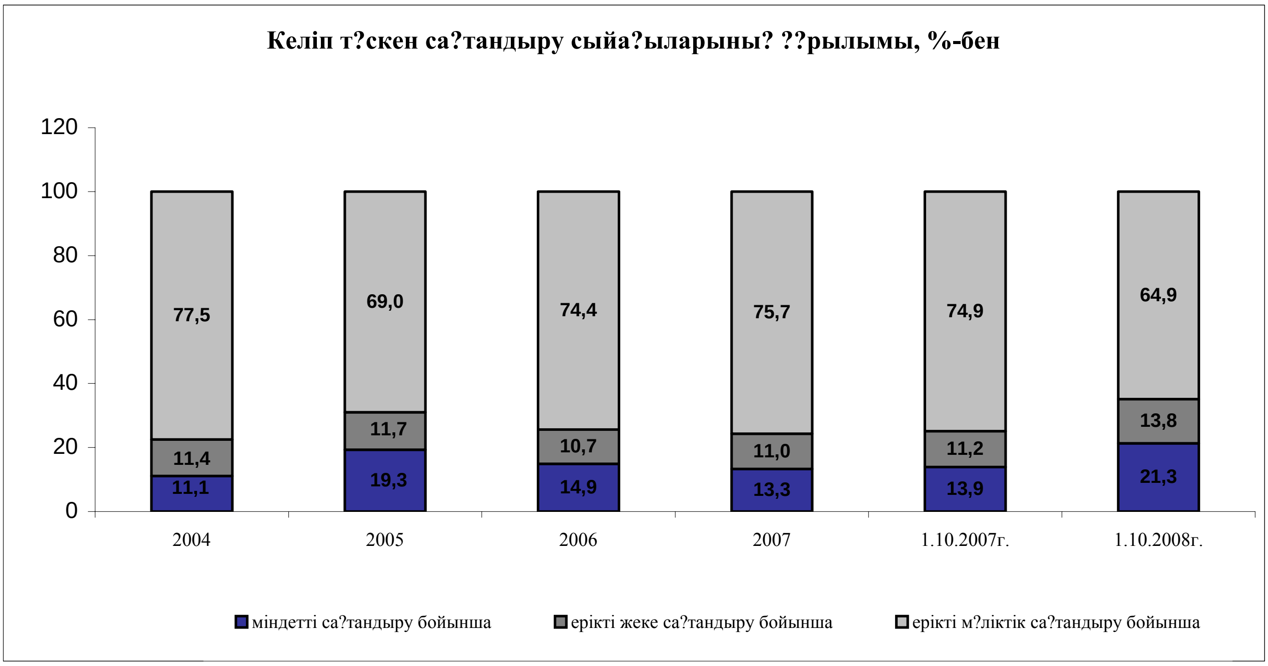

2008 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша сақтандыру сыныптары бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымына қатысты мынаны айта кетуге болады:

міндетті сақтандыруда – сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің 53,9% (12,5 млрд. теңге) көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін

[1] сомасы қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларын шегере отырып көрсетілді.

сақтандыру бойынша түскен, 35,4% (8,2 млрд. теңге) қызметкердің еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде олардың өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін жұмыс берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру бойынша түскен, 3,5% (0,8 млрд. теңге) қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру және басқалар бойынша – 7,2% түскен.

ерікті жеке сақтандыруда – сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің 24,7% (3,7 млрд. теңге) жазатайым жағдайлардан сақтандыру бойынша түскен, аурулардан сақтандыру бойынша – 47,3% (7,1 млрд. теңге), өмірді сақтандыру бойынша – 9,0% (1,3 млрд. теңге), аннуитеттік сақтандыру бойынша – 19,0% (2,8 млрд. теңге) болып келеді.

ерікті мүліктік сақтандыруда – басқа да қаржылық шығындардан сақтандыру бойынша - 20,4% (14,4 млрд. теңге), мүлікті сақтандыру бойынша (автокөлікті, әуе, теміржол, су көліктерін және жүктерді сақтандыруды қоспағанда) – 31,2% (22,0 млрд. теңге), азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру бойынша (автомобиль көлігі, әуе көлігі және су көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін қоспағанда) – 31,3% (22,1 млн. теңге) және басқалар бойынша – 17,1% болды.

Сақтандыру салалары бойынша (life, non-life) жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі былайша көрініс алады:

млн. теңге

Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсуі	01.10.2007ж.		01.10.2008ж.		01.10.2007ж. салыстырғандағы өзгеріс, %-бен
	Сомасы	үлесі, %-бен	Сомасы	үлесі, %-бен	
Барлығы сақтандыру салалары бойынша	110 462,3	100,0	108 832,7	100,0	-1,5
Өмірді сақтандыру	3 537,0	3,2	4 188,8	3,8	18,4
Жалпы сақтандыру	106 925,3	96,8	104 643,9	96,2	-2,1

"Өмірді сақтандыру" саласы. 2008 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша "өмірді сақтандыру" саласында жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 4,2 млрд. теңге болды, бұл өткен жылдың осындай күніне қарағанда 18,4%-ға көп. Жиынтық сыйлықақылардағы "өмірді сақтандыру" саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының үлесі есептік кезеңде 2007 жылғы 1 қазандағы 3,8%-ға қарсы 3,2% болды.

"Жалпы сақтандыру" саласы. "Жалпы сақтандыру" саласы бойынша 2008 жылғы тоғыз айда жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 104,6 млрд. теңге болды, бұл 2007 жылғы осындай кезеңге қарағанда 2,1% -ға аз.

"?мірді са?тандыру"саласы бойынша са?тандыру сыйа?ылары т?сіміні? ??рылымы

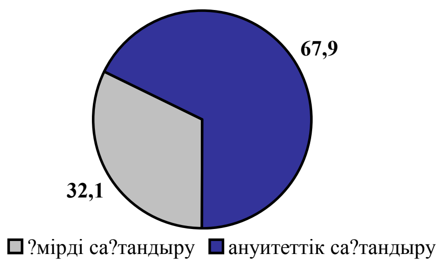

"Жалпы са?тандыру" саласы бойынша са?тандыру сыйа?ылары т?сіміні? ??рылымы

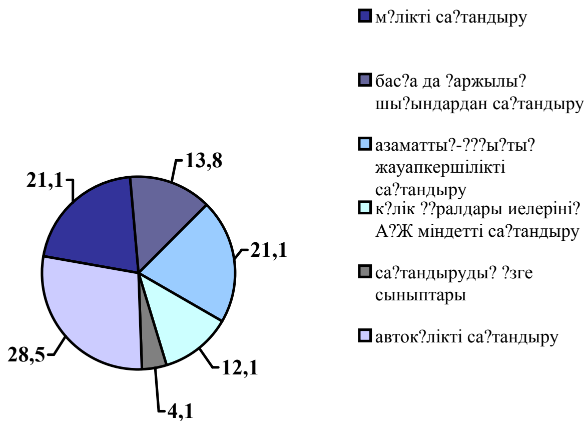

Қайта сақтандыру

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 52,6 млрд. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 48,3%-ы болды. Бұл ретте, резидент еместерге қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 41,9%-ы берілді.

Қайта сақтандыру шарты бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 16,3 млрд.теңге боды. Бұл ретте, резидент еместерден қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 9,2 млн.теңге болды.

млн. теңге

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылары	01.10.2007ж.		01.10.2008ж.	
	Сомасы	жиынтық сыйлықақыларындағы үлесі, %-бен	Сомасы	жиынтық сыйлықақыларындағы үлесі, %-бен
Қайта сақтандыруға берілген барлығы, оның ішінде	46 236,3	41,9	52 573,9	48,3
резидент еместерге	34 771,3	31,5	45 630,5	41,9
Резиденттерге	11 465,0	10,4	6 943,4	6,4
Резидент еместерден қайта сақтандыруға барлығы қабылданған	2 728,9	2,5	9 167,0	8,4

Елдер бойынша ?айта са?тандыру?а берілген са?тандыру сыйа?ыларыны? ??рылымы

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасында негізгі үлесті ерікті мүліктік сақтандыру бойынша сыйлықақылар – 92,8%, ерікті жеке сақтандыру бойынша – 0,6%, міндетті сақтандыру бойынша – 6,6% болды.

Сақтандыру төлемдері

2008 жылдың тоғыз айда жасалған сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемі өткен жылдағы осындай кезеңмен салыстырғанда 48,8% өсіп, 48,6[2] млрд. теңге болды. Бұл ретте, қайта сақтандыру ұйымдарынан қайта сақтандыру жөнінде өтемақы есебінен сақтандыру төлемдерінің үлесі 12,8% (6,2 млрд. теңге) болып отыр.

млн. тенге

Сақтандыру төлемдері	01.10.2007ж.		01.10.2008ж.		01.10.2007ж. салыстырғандағы өзгеріс,
	сомасы	үлесі %-бен	сомасы	үлесі %-бен	
Барлығы, оның ішінде мыналар бойынша:	32 674,6	100,0	48 606,6	100,0	48,8
Міндетті сақтандыру	4 106,0	12,6	6 315,7	13,0	53,8
Ерікті жеке сақтандыру	2 874,5	8,8	5 863,5	12,1	в 2,0 раза
Ерікті мүліктік сақтандыру	25 694,1	78,6	36 427,4	74,9	41,8

2008 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша сақтандыру сыныптары бойынша жасалған сақтандыру төлемдерін қарастырған кезде мынаны айта кетуге болады:

міндетті сақтандыруда – көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру бойынша 49,4% (3,1 млрд.теңге), қызметкердің еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде олардың өмірі мен денсаулығына келтірілген зиян үшін жұмыс берушінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру бойынша төлемдер 31,8% (2,0 млрд. теңге), өсімдік шаруашылығын сақтандыру бойынша 16,8% (1,1 млрд. теңге) және басқалар бойынша - 2,0% болды;

ерікті жеке сақтандыруда – сақтандыру төлемдерінің 74,4% (4,4 млрд. теңге) аурулардан сақтандыру бойынша, жазатайым жағдайлардан сақтандыру бойынша – 12,7% (0,7 млрд. теңге), аннуитеттік сақтандыру бойынша – 9,2% (0,5 млрд. теңге) және өмірді сақтандыру бойынша - 3,7% (0,2 млн. тенге) болды;

ерікті мүліктік сақтандыруда – 90,2% (32,9 млрд. теңге) басқа да қаржылық шығындардан сақтандыру бойынша, автомобиль көлігін сақтандыру бойынша – 4,8% (1,7 млрд. теңге), мүлікті сақтандыру (автокөлікті, әуе, теміржол, су көлігін және жүкті

сақтандыруды қоспағанда) бойынша – 2,0% (0,7 млрд. теңге), басқалар бойынша –3,0% болды.

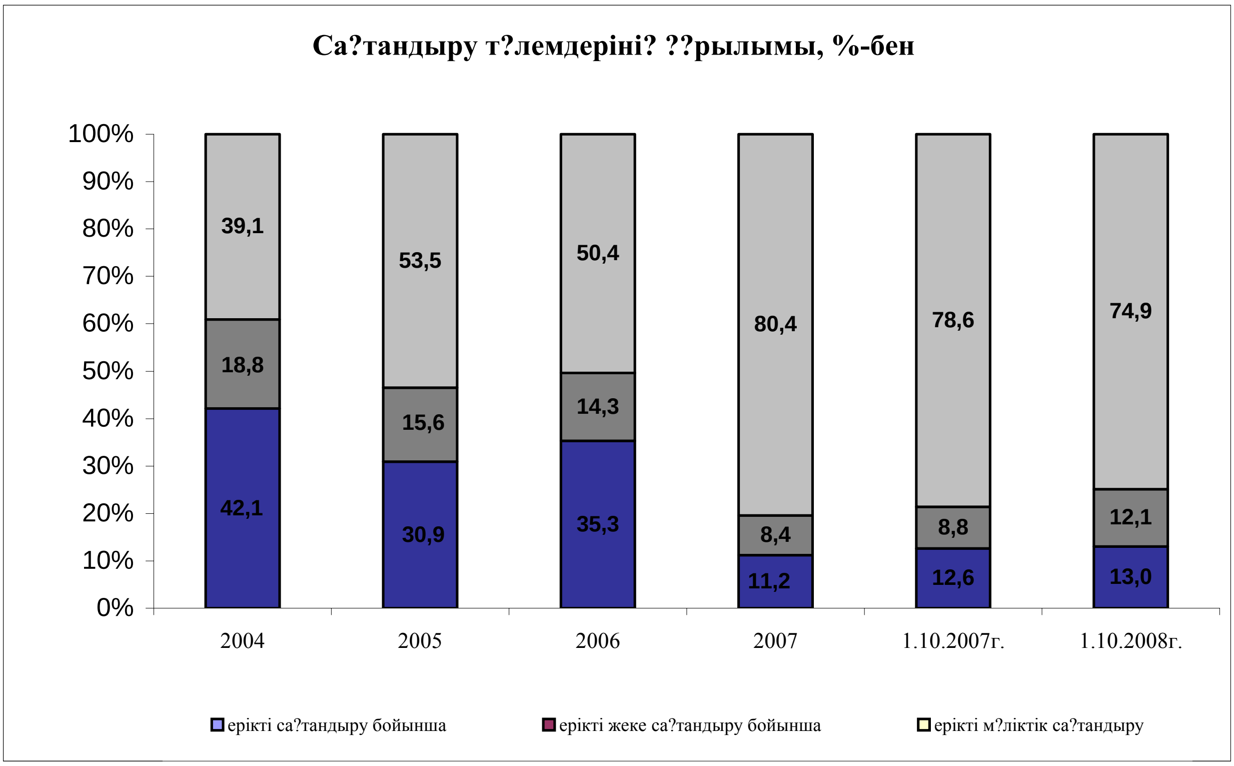

2008 жылдың тоғыз айында жасалған сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы бойынша сақтандыру төлемдерінің мейлінше көп көлемі басқа да қаржылық шығындардан сақтандыру сыныбы бойынша сақталып, төлемдердің жиынтық сомасының 67,6%-ы болды.

Сақтандыру рыногы жөнінде жалпы мәліметтер

2008 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша Қазақстан Республикасының сақтандыру рыногында 44 сақтандыру ұйымы (оның ішінде: 8 - өмірді сақтандыру бойынша), 12 сақтандыру брокерлері және 49 актуарийлер қызметті жүзеге асырды.

Сақтандыру секторының институционалды құрылымы	01.10.2007ж.	01.10.2008ж.
Сақтандыру ұйымдарының саны, оның ішінде:	40	44
өмірді сақтандыру бойынша	6	8
Сақтандыру брокерлерінің саны	14	12
Актуарийлер саны	41	49

Есепті күнге 32 сақтандыру ұйымы «Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушылары болып табылады.

Капитал. 2008 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша сақтандыру ұйымдарының меншікті капиталының жиынтық мөлшері 162,1 млрд. теңге болды.

млн. теңге

Қаржы көрсеткіштері	01.10.2007ж.	01.10.2008ж.	01.10.2007 жылмен салыстырғанда салыстырғандағы өзгеріс, %-бен
Жиынтық активтер	180 604,6	281 676,5	56,0
Міндеттемелер	70 178,5	119 527,6	70,3
оның ішінде сақтандыру резервтері	61 412,9	97 074,1	58,1
басқа да міндеттемелер	8 765,6	22 453,5	в 2,6 раза

Меншікті капитал (баланс бойынша)	110 426,1	162 148,9	46,8

Активтер. Сақтандыру ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 2008 жылғы 1 қазанда 281,7 млрд. теңге болды, бұл 2007 жылғы 1 қазандағы осындай көрсеткіштен 56,0%-ға көп, оның ішінде:

млн. тенге

Активтер	01.10.2007ж.		01.10.2008ж.		01.10.2007ж. салыстырғандағы өзгеріс,
	сомасы	үлесі %-бен	сомасы	үлесі %-бен	
Қолма-қол ақша	5 726,9	3,2	4 956,4	1,8	-13,5
Орналастырылған салымдар	50 972,7	28,2	82 230,0	29,2	61,3
Бағалы қағаздар	79 563,8	44,1	84 958,9	30,2	6,8
"Кері РЕПО"операциясы	20 721,8	11,4	23 291,5	8,3	12,4
Сақтанушылардан және делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықақылары	11 478,7	6,4	29 687,5	10,5	в 2,6 раза
Негізгі қаражат	3 935,5	2,2	4 621,3	1,6	17,4
Қайта сақтандыру активтері	-	-	39 994,0	14,2	-
Басқа дебиторлық берешек	4 452,0	2,5	7 808,3	2,8	75,4
Басқа активтер	3 753,2	2,0	4 128,6	1,4	10,0
Активтер жиынтығы	180 604,6	100,0	281 676,5	100,0	56,0

Міндеттемелер. 2008 жылғы 1 қазандағы жағдай бойынша сақтандыру ұйымдарының міндеттемелер сомасы 119,5 млрд. теңге болды, бұл былтырғы жылдың осындай кезеңіне қарағанда 70,3% көп.

Есепті күнде сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелерді орындауды қамтамасыз ету үшін қалыптастырған сақтандыру резервтерінің көлемі 97,1 млрд. теңге болды

Активтерді? меншікті капиталды? ж?не са?тандыру резервтеріні? динамикасы, млрд. те?гемен

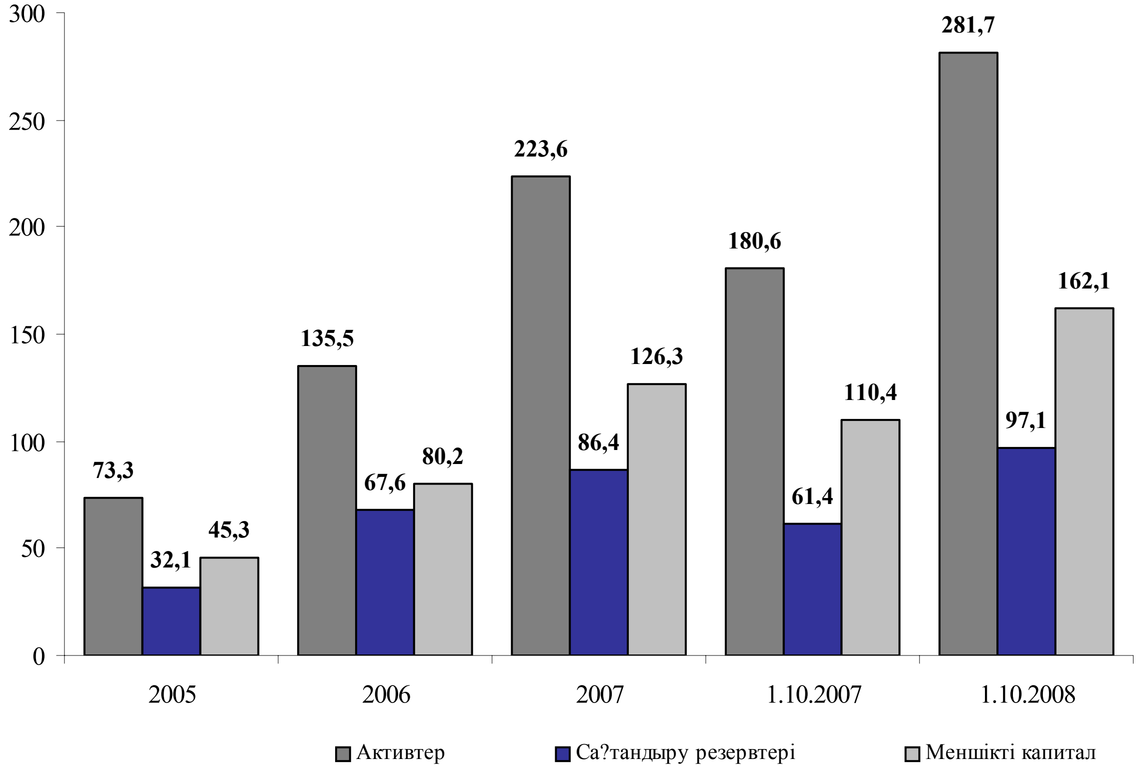

Сақтандыру рыногының шоғырлануы

Қаралған кезеңде сақтандыру рыногының сақтандыру сыйлықақылары мен сақтандыру төлемдері бойынша шоғырлану деңгейінің ұлғайғаны байқалады. 5 ірі сақтандыру компанияларының үлесіне жиынтық сақтандыру сыйлықақылардың 50,3% және сақтандыру төлемдерінің 69,3% келеді.

Сақтандыру рыногы жиынтық активтерінің ішінде бес ірі сақтандыру компаниясының үлесі 52,9 % құрайды.

Жиынтық көрсеткіштерінен сақтандыру рыногының жиынтық көрсеткіштерінен үлесі, %-бен	**01.10.07ж.**	**1.10.08ж.**
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	52,7	50,3
Он ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру сыйлықақылары	76,8	67,2
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	79,0	69,3
Бес ірі сақтандыру компаниясының сақтандыру төлемдері	88,7	79,9
Бес ірі сақтандыру компаниясының активтері	52,5	52,9
Бес ірі сақтандыру компаниясының меншіктік капиталы	56,5	57,2

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері

	01.10.2007ж.	**1.10.2008ж.**
ЖІӨ, млрд. теңге	12 464	15 046,7[3]
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,89	0,72[4]
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,89	1,08
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,45	1,87
Сақтандыру сыйлықақыларының халықтың жан басына шаққандағы қатынасы, теңгемен[5]	7 364	7 009

Ақпаратты Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі дайындады.

[3] – 01.08.08 ж. 2008 жылға Қазақстан Республикасы экономика және бюджеттік жоспарлау Министрлігі деректер болжамы
[4] – 2008 жылғы қаңтар-қыркүйек айларында қабылданған сақтандыру сыйлықақылыр
[5] – ҚР халқының Статистикасы бойынша Агенттік дерегі бойынша – 15,5 млн. адам